

STARRT

Rok III

Kraków, dnia 6 października 1947

Nr. 75 (188)

Oby nigdy więcej...

Stała się rzecz straszna. W „wyniku” meczu piłkarskiego AKS — RKU w szpitalu sosnowieckim walczy ze śmiercią kilkadziesiąt osób. W dzikim szale zemsty i nienawiści za to, że jedna drużyna pokonała na boisku drugą, napadnięto w sposób nieczysty i ohydny ludzi, ochraniających piłkarzy przed zemstą sfanatyzowanych tłumów, „przeciwlego obozu”. Zemstą — za co?, że drużyna zwycięska strzeliła o jedną bramkę więcej i przekreśliła rachuby „kibiców” klubowych, jacy nigdy i nigdzie nie powinni istnieć.

Zbrodnia sosnowiecka jest ohydna i tym straszniejsza, iż wydaje się nam, jakobyśmy wobec niej byli bezsilni. Za krwawa plama hańby będzie niemożliwa do zmycia, że zamknięcie boiska, rozwiązanie klubu, jeszcze surowsze nawet represje nie potrafią przez długi czas wymazać jej z pamięci. Ze jeśli ktoś pamiętny zbrodni w Sosnowcu będzie źle mówił o sportowcach, to będzie wyrządzał olbrzymią krzywdę licznym rzeszom prawych sportowców i tym, którzy widząc w sporcie drogę do biologicznego i moralnego odrodzenia narodu, poświęcają tej dziełzinie życia społecznego wiele czasu, pracy i najlepszych chęci.

I tu jest źródło naszej niemocy i bezsilności. My wiemy, że wśród 25 tysięcy widzów w Sosnowcu nie wszyscy tak pojmowali „zasady sportu” jak zwolennicy „awansu” RKU do ekstraklasy polskiego piłkarstwa.

Nam wolno przypuszczać, że w Sosnowcu są ludzie, którzy z najwyższą pogardą odnieśli się do poczyniń swoich „ziomków” — z taką samą pogardą, jak odnosi się do sprawców ekscesów sosnowieckich ogół sportowców polskich.

Opinia publiczna liczy się nawet z tym, że wśród prawych sportowców, wśród sportowców dobrej woli, w Sosnowcu znajdują się tacy, którzy wskażą sprawców ekscesów i ułatwią władzom jak najbardziej surowe ukaranie winnych, a tym samym ocalą niewinnych przed ewentualnie również tragiczną pomyłką sprawiedliwości.

Tutaj właśnie, jak nigdzie indziej, ma głęboki sens motyw „chorału”

„reke karaj — nie ślepy miecz!”

W tym strasnym nieszczęściu, w tej potwornej tragedii, jedynym przeświadczeniem, które wróci nam odrobinkę spokoju jest świadomość, że wkrótce dowiemy

się nazwisk winnych, i że kara jak na nich spadnie będzie dostatecznym ostrzeżeniem przed ewentualnym ponowieniem się podobnych ekscesów; dlatego czekając spokojnie na wynik śledztwa spróbujmy sięgnąć do przyczyn, jakie spowodowały okropną zbrodnię.

My znamy dobrze publiczność sportową. Nieraz mówiło się i pisało o tym, że jest to publiczność, jaką nie można porównać z żadną inną. Ze na zawody sportowe chodzą ludzie wszystkich warstw i stanów, chodzi młodzież i starzy, chodzą ludzie dobrzy i źli.

Zdajemy sobie sprawę z tego, że zbrodnia sosnowiecka dokonana została nie na zimno i to nie na zimno w sensie rozważliwej odpowiedzialności. Była to zbrodnia, dla której „lont” zapalny tkwił... w butelce. I że to razy pisaliśmy i napiętnowaliśmy pijaństwo wśród sportowców, kładąc równocześnie nacisk na opary alkoholu nie unosili się wśród widzów sportowej. Niestety, — nie zawsze mieliśmy powód do zadowolenia, wiele razy widząc dodających sobie „kurażu” kibiców klubowych, niestety napiętnowaliśmy to publicznie, ale również żądaliśmy doraźnego rozprawienia się z tą częścią publiczności, która nie może rozstać się nawet w czasie zawodów „z ulubionym przysmakiem”.

Skąd biorą się nieraz prowokacyjne okrzyki w garze, od której uszy wędzną na meczu? Od widzów, którzy znajdują się pod „dobrą datą”. Tych wyrażań i tych uwag zamęczonych nadużyciem alkoholu słucha siedząc obok towarzystwo... co najważniejsze, znosi to ze śmiechem politowania i pobłażania. Rzadko się zdarza ktoś, kto by spowodował usunięcie nietrzeźwych poza obrob stadionu i tym samym oczyścić atmosferę. Dziwne, że z kawiarni,

tramwaju i t. p. usunie się nietrzeźwych a na boisku sportowym mają oni prawo przebywania.

Nie zawsze jednak ktoś „zamroczone” jest prowokatorem zajęć na boisku. Znamy ludzi, którzy przychodzą na mecz, aby się „wyładować”. To pół biedy jeszcze, jeśli wyładowanie ograniczy się do głośnego wyrażania zachwytów, ewentualnie do równie głośnego wyrażania niezadowolnienia z gry „swoich wybrańców”, ale — zdarza się, że ktoś taki krytykuje w sposób więcej niż niedozwolony orzeczenia sędziego. I cóż się wówczas dzieje?

W najbliższej odległości tej „krytykującej osoby” za następną pomyłką sędziego, a nawet za właściwym, lecz podyktowanym przeciw drużynie, z którą ona „trzyma”, a nawet za właściwym orzeczeniem arbitra pada okrzyk: „fuj”, za następnymi kilka chwil, otoczenie żywo lecz często na swój sposób interpretującej przepisy w czasie meczu osoby, zgodne jest z tym, że sędziego należy bić. To się tak stopniuje i tak narasta. To jest też jeden z tych lontów zapalnych, które w tragicznym następstwie doprowadziły do zbrodni sosnowieckiej.

Jest jeszcze inna, trudniejsza „gołym okiem” do zobaczenia przyczyna podwyższonej temperatury na widowni. To że dwóch ludzi patrząc na jeden i ten sam wypadek może go „różnie widzieć”, to jest rzecz ogólnie znana. Trzeba jednak pamiętać, że aby komuś narzucić swoje zdanie, trzeba mieć więcej, niż całkowitą pewność, że jest tak istotnie. A tu tymczasem... weźmy dla przykładu sprawozdanie z tego samego meczu pisane przez dwóch różnych sprawozdawców. O zgodność jest trudno. Pomijamy milczeniem ewentualną niezgodność przepisów, ale czyż... pisząc sprawozdanie trzeba dopiero uciec

się do potwierdzenia tego, co samemu widzieć trzeba było? Czyż pisząc o nieuczynanej przez sędziego bramce trzeba było zasięgać opinii osób postronnych, jeśli się samemu powinno widzieć co się dzieje na boisku? I to jest taka drobna złośliwość, która jątrzy i która dzieli... na 2 obozy... „skrzywdzonych” i „uprzywilejowanych”. To jest taka „kość” niezgody i nienawiści, to jest pierwsze niewiedzialne stadium, choroby, przez które wysiłki o uzdrowienie sportu idą na marne.

Za nim widziałem co się stało w Sosnowcu — miałem zamiar napisać z okazji niedawno rozgranego wyścigu dookoła Polski artykuł na temat: „Co nie jest sportem”.

Chodziło o konkretną rzecz następującą:

W gronie dziennikarzy, którzy towarzyszyli kolarzom wzdłuż całej trasy wyścigów znalazł się jeden, który widział to, czego nie było i o tym pisał publicznie, zarzucając całej stawce kolarzy, że zamykali w czasie biegu faworyta nie dając mu wyjść naprzód i uciec. Tego nikt nie widział. Co więcej, widziano, jak ów kolarz, któremu rzekomo krzywdę miał zrobić jego koleś był nie jeden raz na przodzie czołówki i nie inicjował ucieczki.

W pogoni za sensacją, w pogoni za „oryginalnością”, robi się więc rzeczy, których „następstwem” jest Sosnowiec. Zapomina się o walorach wychowawczych sportu, a goni się za „tanią sensacją” „wyciąga się na wierzch i „pierce publicznie brudy” nie bez złośliwej satysfakcji, że może się to zrobić. W „brudnej wodzie” nie można dostrzec rzeczy pięknych; sport zaś jest rzeczka piękna, dobra i szlachetna — dlatego wokół niego trzeba dobrej i szlachetnej atmosfery. H. S.

Surowy wyrok PZPN-u

Sprawa zajęć na meczu AKS—RKU w Sosnowcu znalazła się ostatnio na Wydziale Gier i Dyscypliny PZPN-u. Po wysłuchaniu sprawozdań, złożonych przez sędziego prowadzącego zawody, i obecnego na zawodach delegata PZPN-u, postanowiono zabronić drużynie RKU rozgrywania spotkań w Sosnowcu na przetrwanie jednego roku, karząc ją równocześnie grzywną 10-ciu tysięcy złotych za niewłaściwe zachowanie się wyznaczonych przez klub porządkowych, którzy w znacznym stopniu przyczynili się do wywołania zajść.

Niezależnie od powyższych kar WG i D PZPN ukarał pięciu zawodników RKU dyskwalifikacjami, a mianowicie: Bergera — 4 lata, Siecha — 3 lata, Pilarka i Wiśniewskiego na 2 lata, oraz Słotę jednoroczną dyskwalifikacją.

Swym wystąpieniem zadokumento-

wała nasza naczelna magistrata piłkarska, że nie cofnie się przed stosowaniem najostrejszych nawet kar, pragnąc zapewnić spokój i porządek na boiskach piłkarskich.

Aresztowanie uczestników zajęć w Sosnowcu

W związku z gorszącymi zajściami po meczu AKS—RKU, Sąd Grodzki w Sosnowcu postanowił zastosować bezwzględny areszt w stosunku do następujących osób, które brały czynny udział w zajściach. Są to: Roman Mucha, Ryszard Krzemiński, Henryk Wrona, Adam Kudła, Tadeusz Kaczorowski, Henryk Napora, Stanisław Więcek, Lucjan Obrączka, Edward Zawartka, Czesław Boroński, którzy przebywać będą w więzieniu do czasu rozprawy.

Prezydium Woj. Rady WF. i PW. potępia ekscesy w Sosnowcu

Prezydium Wojewódzkiej Rady W. F. i P. W. w Krakowie w składzie: Red. STATTER Maksymilian, FILIPKIEWICZ Stanisław, Dr. BONIECKI Aleksander, Mgr. PIRCZYŃSKI Bolesław, KOTARBA Stefan, red. HABZDA Stanisław, oraz Dyrektor Woj. Urzędu W. F. i P. W. Pułk. REYMAN Henryk, na posiedzeniu, odbytym w dniu 3. X. 1947 — postanowiło jak najostrezej potępić ekscesy sosnowieckie, których tłem wydają się być nie tyle elementy sportowe, ile podżegawcze, nic ze sportem nie mające wspólnego.

Prezydium Wojewódzkiej Rady W. F. i P. W. w Krakowie domaga się od powołanych organizacji sportowych wyciągnięcia surowych konsekwencji wobec winnych dopuszczenia do zbrodniczych wybryków i biernego zachowania się w czasie ekscesów. Jakkolwiek w Krakowie podobne wypadki nie miały miejsca i

napewno mieć nie będą, niemniej Prezydium Woj. Rady W. F. i P. W. przestrzega wszystkie kluby sportowe Województwa krakowskiego przed nierespektowaniem obowiązku zabezpieczenia sędziom i drużynom przyjeżdżającym bezpieczeństwa osobistego.

W razie ujawnienia się najmniejszych prób zakłócenia spokoju i bezpieczeństwa publicznego na zawodach, klub, który temu stanowi rzeczy nie usiłował zapobiec, pociągnięty zostanie do bezwzględnej odpowiedzialności.

Sport ma służyć zdrowiu fizycznemu i moralnemu młodzieży.

Jeśli tym celem się sprzeniewierza lub je postępuje, przestaje być elementem państwowotwórczym. Nie można dopuścić do jego zwyrodnienia i dlatego należy prowadzić stanowczą walkę przeciw destrukcyjnym i zbrodniczym elementom w sporcie.

Pierwsza niespodzianka

Wisła — Warta 0:2 (0:1)

Sygnalizowana już na meczu z Polonią warszawską słabsza forma Wisły, znalazła w tydzień później potwierdzenie w jej ostatnim meczu mistrzowskim, kiedy to niepokonany dotychczas leader grupy pierwszej, Wisła, przegrała z Polonią w Świdnicy.

Drużyna świdnicka jest jedyną, która zdołała Wisłę odebrać oba punkty i uzytykać z nią w dwóch meczach nie tylko równy podział punktów, ale również stosunek bramkowy 3:3. Jeśli się doda do tego, że Wisła do pierwszego meczu finałowego przeciw Warcie wystąpiła bez „rasowego” swojego napastnika Gracza, wówczas zrozumiemy tym łatwiej, dlaczego zespół poznański wy-

wiódł z Krakowa 2 cenne punkty mistrzowskie i wiele szans na zdobycie tytułu mistrza Polski w piśmie nożnej na rok 1947.

W napadzie Wisły, pozbawionym Gracza, znikła zupełnie siła bojowa Kohuta, a wyszły na jaw rażące błędy Rupy, Cisowskiego i Giergiela. Jedynym zawodnikiem, który przypomniał „dobre czasy”, był Artur — ten jednak nie mógł sam przełamać żelaznych formacji drużyny poznańskiej. I jakkolwiek linie defenzywne Wisły grały na swoim normalnym poziomie, to jednak było to stanowczo za mało, by wygrać spotkanie z przeciwnikiem, który do gry wniósł wiele zapachu, zdecydowanej bojowości przy dobrym wyszkoleniu technicznym i taktycznym oraz — co naj-

ważniejsze, przy wystarczającej szybkości do wygrania wszystkich pojedynków biegowych.

Ta szybkość i bojowość Warty rzucała się w oczy.

Napad Warty mimo, że piłkę otrzyniwał rzadziej aniżeli piątka ofensywna Wisły, to jednak w sumie był groźniejszy; lotni skrzydłowi Smólski i Glerak, doskonale rozwiązywali problem taktyczny uwalniania się od asysty przeciwnika, szli energicznie naprzód, centrowali, ilekroć ku temu zaistniała sposobność i strzelali przy każdej nadarzającej się okazji.

Srodkowa trójka, w której rutynowany Gendera grał pierwsze skrzypce, znalazła też dość sposobów, by trójkątnymi podaniami, czy wystawianiem w uliczkę stwarzać wiele niebezpiecznych sytuacji pod bramką miejscowych.

Pomoc Warty nastawiona na defenzywę, nie bawiła się w żadne „koronkowe” akcje i zbyt skomplikowane „problemy”, lecz starała się jak najżybciej przerzucić piłkę do ataku, zwłaszcza w chwilach gdy Wisła, przeważając zdecydowanie miała zbyt wysuniętą w przód linię pomocy.

Trio obronne Warty nie zrobiło żadnego błędu. Bramkarz Krystkowiak

RKS GARBARNIA

STADION WŁASNY

We czwartek 9 października

Zawody finałowe o tytuł mistrza Polski (ZRSS)

Naprzód — Garbarnia

(Janów)

Początek o godzinie 15³⁰

